
Освіта на Луганщині №2 (37)/2012

НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЖУРНАЛ

ОФІЦІЙНА ХРОНІКА

- Доповідь І.І. Цимбал, начальника Управління освіти і науки Луганської обласної державної адміністрації, на серпневій конференції педагогічних працівників «Якісна початкова освіта – успішний старт дитини» 20 серпня 2012 р.....4
-

НАУКОВА ДУМКА

- Андрій Токман. Теоретичні аспекти формування здорового способу життя студентської молоді..... 13
- Наталія Немченко. Формування екологічної компетентності як показник якості екологічної освіти.....23
- Екатерина Костылева. Педагогическая подготовка в Симферопольской татарской учительской школе (1872–1920 гг.).....28
- Михайло Бірюков. Вплив психології індивідуального простору на проектування сучасних інтер'єрів.....33
- Тамара Поясок. Інформаційна компетентність педагога.....37
- Володимир Ісаєв, Олександр Левченко. Коеволюція філософсько-психологічних інтенцій душі людини у витоках української та західноєвропейської філософської школи (290 років від дня народження засновника української філософської школи, педагога — Григорія Савича Сковороди).....42
- Марина Шопіна. Особливості ціннісно-мотиваційної регуляції розвитку здібностей обдарованих учнів різного віку.....52
-

ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ПЕДАГОГІВ

- Юлія Чикіна. Методичні аспекти формування інформатичної та інформаційної компетентності в підготовці сучасного вчителя географії.....59
- Лариса Корогод. Формування соціокультурної компетенції майбутніх спеціалістів у галузі фізичної культури і спорту в процесі професійної підготовки.....65
- Валентина Стрілець. Організація навчання англійської мови за проектною методикою із застосуванням дистанційного курсу.....72
- Олег Левченко. Нове бачення теоретичного підґрунтя креативної педагогіки в процесі підготовки майбутнього фахівця-гуманітарія.....78
- Ульяна Кирмач. Ценностные приоритеты группового метода обучения в системе профессиональной подготовки переводчиков немецкого языка.....88
- Ірина Линьова. Змістово-процесуальне забезпечення підготовки керівників ЗНЗ до впровадження освітніх інновацій у системі післядипломної педагогічної освіти.....91
- Ольга Копусь. Діагностика стану сформованості фахової лінгводидактичної компетентності в майбутніх магістрів філології.....97
-

ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ

- Оксана Боднар. Оцінка ефективності аналітико-експертної діяльності..... 103
-

Тетяна Балицька. Модель організації самостійної роботи студентів у процесі кредитно-модульного навчання.....	109
Алексей Гелюх. Тренинг «Видеоигры как самостоятельная медиасистема. Видеоигра и безопасность личности».....	115
Лариса Харченко, Ірина Шеховцова, Світлана Потапова. Проектна технологія у волонтерській роботі дитячих громадських організацій.....	128
Наталія Крилова, Людмила Крючок. Інтегрований спецкурс «Хімія автомобіля» у системі професійно-технічної освіти.....	135
Наталія Дементьєва. Психологічний супровід оптимізації виховного процесу школи.....	141
Марина Рудіна. Навчання студентів немовних спеціальностей англійської мови засобами проектної діяльності Teaching English the students of non-language speciality with the help of project activity.....	149
Ольга Касьянова. Теоретичні положення та компетентнісний потенціал технології проекту.....	154

ВИХОВАННЯ МОЛОДІ

Вероніка Андрєєнкова. Десоціалізуючий вплив сім'ї як чинник делінквентної поведінки молодших школярів.....	160
---	-----

ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА

Наталія Єсіпова. Корекційно-розвивальна робота в початкових класах.....	165
Олександр Глоба. Сутність, складові, загальні та специфічні закономірності формування регіонального корекційно-реабілітаційного середовища.....	168

ЛЕКТОРІЙ

Галіна Сорокіна. Природно-рекреаційні ресурси Луганської області як важливий фактор розвитку регіонального туризму.....	174
Олена Трегубенко. Становлення і розвиток батьківщинознавства у вітчизняній школі (друга половина XIX століття).....	179
Микола Бернацький. Козацько-селянські повстання кінця XVI — першої половини XVII століть.....	185
Олександр Левченко. «Золотий иконостас заката» Івана Буніна у формуванні духовної культури сучасної молоді.....	191
Олена Тараріна. Тенденції дослідження проблеми формування демократичної культури.....	201
Олександр Літвінов, Марина Літвінова. Реалізація освітніх стандартів середньої школи США.....	208

ЗДОРОВ'Я ПЕДАГОГІВ

Юлія Гавриленко. Проблемы организации сохранения и укрепления здоровья учителя в общеобразовательных школах АРК.....	213
Татьяна Петрова. Профессиональное долголетие педагога.....	218

МОНІТОРИНГ ЯКОСТІ ОСВІТИ ШКОЛЯРІВ

Лариса Ткаченко. Моніторингове дослідження з математики учнів 3-х класів Луганської області з формування вмінь щодо розв'язування текстових задач.....	231
---	-----

МАРКЕТИНГ В ОСВІТІ

Дмитро Сорочан. Особливості маркетингового середовища методичного кабінету.....	242
--	-----

ІНТЕГРОВАНІЙ СПЕЦКУРС «ХІМІЯ АВТОМОБІЛЯ» У СИСТЕМІ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ

УДК 54: 629.331

Наталія Крилова, Людмила Крючок

Дана стаття містить авторську програму спецкурсу «Хімія автомобіля», яка носить інтегрований характер і спрямована на оптимізацію навчально-виховного процесу підготовки до майбутньої професії учнів професійно-технічних училищ. Автори пропонують поєднання питань цілеспрямованої якісної підготовки спеціалістів та формування гармонійно та всебічно розвиненої особистості громадянина України.

Ключові слова: профтехосвіта, інтеграція знань, програма, міжпредметні зв'язки, компетентнісний й особистіснозорієнтований підходи.

Данная статья содержит авторскую программу спецкурса «Химия автомобиля», которая носит интегрированный характер и направлена на оптимизацию учебно-воспитательного процесса подготовки к будущей профессии учащихся профессионально-технических училищ. Авторы предлагают объединение вопросов целенаправленной качественной подготовки специалиста и формирования гармонично и всесторонне развитой личности гражданина Украины.

Ключевые слова: профтехобразование, интеграция знаний, программа, межпредметные связи, компетентностный и личностноориентированный подходы.

This article contains the author's program of a special course «Car chemistry» which has the integrated character and it is directed on optimization of teaching and educational process in vocational training of pupils of technical training colleges. Authors offer association of questions of purposeful high-quality preparation of the expert and formation harmoniously and comprehensively developed identity of the citizen of Ukraine.

Keywords: vocational training, integration of knowledge, the program, inter-subject communications, kompetentnostny and personal focused approaches.

Професійно-технічна освіта в Україні на рівні II–III рівнів акредитації набирає обертів. Цьому процесу сприяють розроблені в освіті компетентнісний та особистісноорієнтований підходи. Таке поєднання націлене на формування інтегрованої здатності учнів, яка складається із знань, умінь, досвіду, цінностей і ставлення, що можуть реалізовуватися на практиці.

Слід зауважити, що навчання у закладах професійно-технічної освіти за своїм призначенням вже є особистісноорієнтованим, де створені умови для свідомого вибору учнями напрямку

подальшої освіти, забезпечення поглибленого вивчення навчальних предметів, що пов'язані з майбутньою професією випускників, підвищення готовності підлітків до соціального, професійного та культурного самовизначення.

Диференціація змісту освіти на старшому ступені як в загальноосвітніх школах, так і профтехучилищах здійснюється на основі поєднання курсів трьох типів: базових, профільних та спеціальних дисциплін, факультативних або елективних спецкурсів.

Як відомо, перші три становлять інваріативну частину навчального плану, а курси за вибо-

ром — варіативну. Що стосується загальноосвітніх шкіл, то варіативна частина представлена навчальними програмами курсів за вибором та факультативів [1], частина з яких має міжпредметний характер. Для професійно-технічних навчальних закладів таких програм не створено, але вони стали нагальною потребою сьогодення.

Зазначимо, що опрацюванню концепції нового змісту освіти та удосконаленню навчально-виховного процесу в професійно-технічних закладах різних типів присвячені роботи багатьох учених різних галузей, таких як: А.П. Беляєва, Г.Є. Гребенюк, А.М. Гуржій, В.О. Зайчук, Н.Г. Ничкало, В.А. Шапкін, М.І. Шкіль, Л.А. Волович, В.Ф. Баширін, В.Ф. Боярчук, О.С. Дубинчук, М.І. Думченко, К.П. Катханов, А.О. Кирсанов, О.М. Новиков, В.А. Скакун, Г.М. Цибульська, Р.С. Гуревич та ін. Але за загальними питаннями підготовки робітників у системі профтехосвіти залишились поза увагою розробки змістовного та процесуального характеру, які стосуються конкретних спеціальностей, що потребує сьогодні вчитель для втілення в життя Закону України «Про професійно-технічну освіту». На нашу думку, навчальні заклади такого типу в рамках зазначених вище цілей потребують напрацювання широкого спектру програм, методичних матеріалів до варіативної складової навчальних планів. Більш того, для практичного використання вчителем-практиком потрібні не просто спецкурси для поглибленого вивчення окремих питань, а інтегровані курси на всебічній міжпредметній основі.

Аналіз літератури з проблеми «інтегрованого навчання», «інтегрованих форм», «педагогічної інтеграції» [2; 3; 4; 5; 6; 7] свідчить про актуальність і значимість цієї проблеми в національній педагогічній освіті, особливо, коли мова йдеться про професійно-технічну освіту. Але при значній теоретичній підтримці вказаної проблеми в кожному конкретному напрямку підготовки працівника з урахуванням специфіки професії необхідним є проведення детального аналізу існуючих планів і розробка нових програм, засобів, організаційних форм навчання.

Метою даної статті є розкриття можливостей інтегрованого курсу змістовного та процесуального характеру в навчально-виховному процесі професійно-технічного навчального закладу за спеціальністю «Слюсар з ремонту та обслуговування автомобілів» для підвищення якості освіти та інтенсифікації навчання.

Зазначена проблема недостатньо представлена в методичній літературі з хімії. Вона хвилює вчителів і вирішується частково за рахунок використання різноманітних міжпредметних зв'язків у викладанні курсу хімії в професійно-технічних навчальних закладах та розробки окремих «інтегрованих» уроків зі спеціальних дисциплін, які вивчаються за професією «Слюсар з ремонту та обслуговування автомобілів». Але цього замало для вирішення питань інтенсифікації навчального процесу та якісної підготовки висококваліфікованого працівника.

Багаторічний досвід із підготовки вчителів хімії до роботи в старшій школі, викладання хімії та біології в професійно-технічному училищі спонукали нас до розробки експериментальної програми інтегрованого курсу «Хімія автомобіля», яка поєднала питання цілеспрямованої якісної підготовки фахівця з формуванням гармонійно та всебічно розвиненої особистості громадянина України.

Програма спецкурсу створена на основі аналізу Держстандарту базової і повної загальної середньої освіти; навчальних планів вищого професійного училища ЛНУ імені Тараса Шевченка зі спеціальності «Слюсар з ремонту та обслуговування автомобілів»; програми факультативу «Основи ужиткової хімії»; програми з хімії для загальноосвітніх навчальних закладів.

Треба відмітити, що основи базових знань цього спецкурсу закладаються ще при вивченні шкільних дисциплін: «Основи безпеки життєдіяльності», «Біологія», «Хімія», «Валеологія», «Трудове навчання» та інших. Зміст розробленого спецкурсу доповнює та поглиблює навчальний матеріал інших загальноосвітніх та спеціальних дисциплін.

Основними задачами, які розв'язуються в процесі вивчення спецкурсу «Хімія автомобіля», є такі:

- організація внутрішньо профільної диференціації на основі тісних міжпредметних зв'язків між загальноосвітніми та спеціальними дисциплінами, що, у свою чергу, сприяє усуненню дублювання навчального матеріалу при вивченні близьких за змістом тем з різних дисциплін однієї галузі, а також найбільш повному, всебічному засвоєнню та використанню здобутих знань;
- реалізація індивідуальних потреб, допомога у здійсненні професійного самовдосконалення, усвідомлення можливостей і спосо-

бів реалізації обраного життєвого шляху, набуття учнями певних освітніх результатів для успішного просування в майбутній професійній діяльності;

- формування у свідомості учнів системи поглядів на цілісність оточуючого середовища та здобутих знань і навичок за рахунок використання інтегрованого навчального матеріалу, засобів та методів декількох навчальних дисциплін, що сприяє максимальному засвоєнню знань у їх єдності та взаємозв'язку;
- забезпечення прикладного характеру матеріалу, який вивчається, формування умінь творчо використовувати набуті знання, уміння та способи діяльності в нових, нестандартних ситуаціях, для розв'язання побутових, практично важливих завдань у майбутній професії та у повсякденному житті;
- задоволення пізнавальних інтересів учнів, що зазвичай бувають ширшими за типовий обсяг предметів за навчальним планом проф-техучилища і стосуються сфер діяльності людини навіть поза межами профілю навчання;
- підвищення свого професійного зростання шляхом самоосвіти та самовдосконалення.

Необхідно виділити пріоритетну роль хімії у формуванні екологічної компетентності, оскільки більшість екологічних проблем сучасності мають хімічну природу, а для їх вирішення активно використовуються хімічні засоби та методи. Недостатність хімічної грамотності породжує загрозу безпеці людини та природи, недооцінку ролі хімії у розв'язанні екологічних проблем, хімофобію. Екологічну освіту та виховання треба розглядати як складову частину всіх ступенів профільної освіти.

На матеріалі спецкурсу «Хімія автомобіля» відбувається розвиток, поглиблення та набуття базових та нових компетентностей із майбутньої професії та повсякденного життя.

Отже, метою вивчення спецкурсу є продовження розвитку особистості учнів, формування компетентностей, необхідних для соціалізації та творчої самореалізації особистості, формування наукового світогляду учнів, їх інтелектуального розвитку, підготовки висококваліфікованого працівника, виховання готовності до якісної праці та здорового способу життя. Запропонований спецкурс спрямований на формування готовності учнів використовувати набуті знання, уміння

та способи діяльності для розв'язання різноманітних професійно-побутових ситуацій і задач.

Програма спецкурсу розрахована на 70 (75) годин і включає 6 тем для вивчення. Кожна тема розглядається за тематикою навчальних занять, містить теоретичний матеріал, демонстрації, лабораторні дослідження або практичні роботи, до деяких тем рекомендовано проведення екскурсій. Опануванню спецкурсу сприятиме чітко сформульовані вимоги до знань, умінь та навичок учнів, а також розробки уроків та навчально-методичних матеріалів з окремих тем у вигляді презентацій, плакатів, брошур, дидактичних карток тощо.

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА ІНТЕГРОВАНОГО КУРСУ «ХІМІЯ АВТОМОБІЛЯ»

(всього – 75 годин, із них 5 годин – резервний час)

Тема 1: ОСНОВИ ПРОТИПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ

(6 годин + 3 години резервні*)

Процес горіння: його хімічна суть. Поняття про неповне та повне згорання.

Теплові ефекти реакцій згорання палива. Паливна суміш. Згорання паливо-повітряної суміші.

Вогнебезпечні речовини та їхні властивості. Вогнегасні речовини та матеріали: вода, піна, вуглекислота.

Засоби гасіння вогню. Вогнегасники: різноманітність, призначення та класифікація. Принцип дії вогнегасника.

Демонстрація: 1. Вогнегасники.

Екскурсія до музею протипожежної безпеки*.

Тема 2: ВОДА ЯК РОЗЧИННИК (6 годин)

Загальна характеристика й класифікація сумішей. Поняття про розчини.

Твердість води та способи її усунення.

Накип та шлам у двигунах автомобілів.

Поняття про якість води. Санітарні вимоги до питної та технічної води.

Способи очищення води у природі, побуті та на виробництві.

Демонстрації: 2. Перегонка води.

3. Адсорбція.

Лабораторний дослід:

1. Усунення твердості води.

Тема 3: МЕДИЧНА АПТЕЧКА (5 годин)

Медицина аптечка: найпоширеніші лікарські препарати та розчини, що містяться в ній, їх класифікація, склад та застосування.

Виготовлення розчинів ліків.

Виготовлення лікувальних засобів із природної сировини шляхом екстрагування.

- Демонстрації:** 4. Ознайомлення із зразками основних груп лікарських розчинів.
5. Екстрагування.

Практична робота:

1. Виготовлення розчинів фурациліну, перманганату калію, хлораміну та інших лікувальних і дезінфікуючих засобів.

Тема 4: ЕЛЕКТРОЛІТИ. АКУМУЛЯТОРИ (5 годин)

Поняття про електроліти, гальванічні елементи, акумулятори та акумуляторні батареї.

Електроліт і його приготування.

Охолоджуюча рідина. Вимоги до води, що використовується у системі охолодження. Антифриз і правила його застосування.

Практична робота:

2. Виготовлення розчину електроліту та дослідження його властивостей. Перевірка рівня електроліту та доливання дистильованої води. Перевірка густини електроліту та ступеня розрідженості батареї. Доведення величини щільності електроліту до нормативної.

Тема 5: ПАЛИВНО-МАСТИЛЬНІ МАТЕРІАЛИ (18 годин)

Загальна характеристика та класифікація природних джерел вуглеводнів (вугілля, нафта, природний газ, рослини та ін.).

Природний та супутній нафтові гази.

Нафта: склад, засоби переробки. Нафтопродукти.

Паливо для газобалонних установок: зріджений нафтовий газ та стиснений природний газ.

Паливо для карбюраторних двигунів та дизельне паливо.

Етилований бензин і антифриз.

Вимоги до чистоти палива. Очисники повітря. Необхідність очищення повітря, що поступає у циліндри двигуна. Необхідність тривалого відстоювання і ретельної фільтрації палива для дизельних двигунів.

Вимоги до складу робочої суміші при різних режимах роботи двигуна.

Масла та мастильні матеріали, що застосовуються в механізмах автомобілів. Марки масел, що використовуються у дизелях і карбюраторних двигунах.

Мастила для використання в гідросистемах. Гідрорідина, що застосовуються в гідросистемах, їхні марки і властивості.

Узагальнення: Охорона довкілля під час переробки і використання вуглеводневої сировини.

Демонстрація: 6. Модель нафтоперегінної установки.

Лабораторні досліді:

2. Ознайомлення зі зразками нафтопродуктів.
3. Ознайомлення зі зразками різних видів палива.
4. Перевірка чистоти палива за допомогою фільтрувального паперу.

Практична робота:

3. Ознайомлення з властивостями паливно-мастильних матеріалів та гідрорідин, які використовуються в автомобільному транспорті.
4. Визначення типу та призначення паливно-мастильного матеріалу за його властивостями і зовнішнім виглядом.

Тема 6: ЕКОЛОГІЯ ТА АВТОМОБІЛЬ (30 годин + 2 години резервного часу*)

Вплив діяльності людини на стан біосфери. Екологічна криза сучасності. Глобальні екологічні проблеми, можливості їх розв'язання.

Фактори навколишнього середовища.

Вплив людської діяльності на атмо-, літо- та гідросферу.

Джерела та чинники забруднення навколишнього середовища. Джерела та види забруднень: хімічні, радіоактивні, шумові, теплові, електромагнітні.

Іонізуюча радіація: сутність, джерела, біологічна дія.

Дози опромінювання від природних та техногенних джерел радіації. Променеві ураження, їх профілактика.

Шляхи надходження радіонуклідів до організму людини та виведення їх з організму. Харчові продукти, що накопичують та зберігають радіонукліди.

Основні методи визначення забруднень.

Загальні відомості з діагностики паливних систем карбюраторних двигунів.

Газоаналізатори. Зниження токсичності і рівня димності газів автомобільних двигунів, їхньої норми.

Екологія та виробництво

Мийка та очистка приладів у автомобілях:

- 1) Заміна масла, промивання системи мащення та її приладів.

- 2) Очистка акумуляторної батареї від забруднень.
- 3) Очистка наконечників та штирів батареї від окислень, змащування їх після затягування.
- 4) Миття, контроль та сортування деталей.

Основні заходи щодо зниження шкідливих наслідків на навколишнє середовище при технічній експлуатації рухомого складу.

Мета і задачі пересувних лабораторій з охорони праці і навколишнього середовища в автомобільному транспорті.

Економічні аспекти взаємодії суспільства та природи.

Економіка природокористування.

Правові аспекти гармонізації взаємовідносин суспільства та природи.

Альтернативні джерела енергії, екологічно чисте паливо, біопаливо та інше.

Можливі шляхи подолання екологічної кризи. Природоохоронне законодавство України. Міжнародне співробітництво у справі охорони природи.

Здоров'я як інтегральний показник результату взаємодії людини з навколишнім середовищем.

Здоровий спосіб життя та екологічно чисте довкілля — умови нормальної життєдіяльності людини.

Хімічний склад організму людини (загальна характеристика). Хімічні елементи: місце знаходження в організмі людини, біологічна роль та вміст у продуктах харчування, шляхи надходження до організму людини.

Поняття про алергії та отруєння: причини виникнення, класифікація (харчові, побутові, техногенні, викликані різними живими організмами та ін.).

Небезпечні і шкідливі виробничі фактори.

Санітарно-гігієнічні вимоги до житлових, навчальних та виробничих приміщень.

Охорона здоров'я від впливу шкідливих речовин, що потрапляють до води, ґрунту, повітря та харчових продуктів.

Демонстрація:

7. Таблиці, схеми, графіки, що відображають види та джерела забруднень.
- 8: Зразки різних чинників, що викликають отруєння та алергії у людини.

Лабораторно-практичні роботи:

1. Зниження токсичності і рівня димності газів автомобільних двигунів, що відробили, їхньої норми. Користування та технічне обслуговування обладнання пересувних і стаціонарних лабораторій, визначення токсичності і рівня димності автомобільних двигунів.

2. Мийка й очистка приладів системи. Очистка деталей паливного насоса та карбюратора від забруднень. Промивання фільтрів системи живлення дизелів.

Лабораторний дослід:

5. Дослідження концентрації важких металів у листках рослин придорожніх смуг.

Практична робота:

5. Перша медична допомога при отруєннях і опіках хімікатами.

Екскурсія на виставку побутово-промислових товарів*.

Основні вимоги до знань та вмінь учнів:

1. Вимоги до засвоєння теоретичного та фактичного навчального матеріалу.

Розуміти зміст і вміти користуватися основними поняттями курсу; знати: основи протипожежної безпеки, сутність електролітичних процесів та вимоги до готування електролітів спеціального призначення, охолоджуючої рідини, паливо-мастильних матеріалів; основні методи визначення забруднень автомобільних систем, економічні аспекти взаємодії суспільства та природи, небезпечні і шкідливі виробничі фактори; вміти: аналізувати факти та встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між складом, властивостями і застосуванням матеріалів, давати їм оцінку з професійної точки зору.

2. Вимоги до формування практичних умінь та навичок.

Учні самостійно і в повному обсязі можуть виконувати навчально-виробничі завдання практичного спрямування, які передбачають: користування вогнегасниками, проведення очистки технічної води; приготування розчинів ліків, розчинів електролітів та дослідження їх властивостей, проведення перевірки чистоти палива, визначення типу і призначення паливно-мастильного матеріалу, проведення мийки та чистки приладів та систем, окремих деталей автомобіля, користування та технічне обслуговування пересувних та стаціонарних лабораторій для визначення токсичності і рівня задимленості автомобільних двигунів; комплекс дій щодо допомоги у випадках отруєння та опіках хімікатами.

Апробація експериментальної програми «Хімія автомобіля» для учнів професійно-технічного училища за спеціальністю «Слюсар з ремонту та обслуговування автомобілів», позитивна динаміка якості знань за критеріями кваліфікаційної атестації випускників дозволяє стверджувати до-

цільність обраного напрямку оптимізації навчально-виховного процесу підготовки фахівців через усунення дублювання навчального матеріалу при вивченні близьких за змістом тем з різних дисциплін однієї галузі.

Вважаємо за доцільне подальше проведення роботи зі створення методичних матеріалів до розробленої програми та опрацювання її на основі сучасних технологій навчання.

ЛІТЕРАТУРА

1. Навчальні програми курсів за вибором та факультативів з хімії: Варіативна складова Типових навчальних планів. / Упор. О.А. Дубовик, О.С.Фіцайло. — Тернопіль: Мандрівець, 2010. — 272 с.
2. Гуревич Р.С. Інтегровані тенденції змісту освіти у професійно-технічних закладах освіти // Педагогіка і психологія професійної освіти. — 1999. — №1. — С. 129–132.
3. Гуревич Р.С. Теоретичні та методичні основи організації навчання у професійно-технічних закладах / За ред. С.У. Гончаренка. — К.: Вища школа, 1998. — 229 с.
4. Безрукова В.С. Педагогическая интеграция: Сущность, состав, механизм реализации: Интеграционные процессы в педагогической теории и практике: Сб. наук. тр. / Под ред. В.С. Безруковой. — Свердловск, 1990. — С. 5–13.
5. Чапаев Н.К. Интеграция педагогических и технических знаний в педагогике профтехобразования. — Екатеринбург, 1992. — 179 с.
6. Беляева А.П. Проблемы методологии и методики дидактических исследований в профтехобразовании. — М.: Высшая шк., 1991. — 160 с.
7. Бурелова М.Н. Интеграция содержания образования. — М.: Педагогика, Бийск, 1993. — 172 с.

Шукайте в «Каталозі видань України—2013»

«Профтехосвіта. Комплект книжок»

**ПЕРЕДПЛАТИТЬ КОМПЛЕКТ З 8 КНИЖОК ЗА ЦІНОЮ 135,05 ГРН
ТА ОТРИМАЙТЕ ПОШТОЮ:**

1. Атестація педагогічних кадрів
2. Збереження репродуктивного здоров'я підлітків
3. Класному керівнику: Як вирішувати конфлікти у класі
4. Методична робота. Положення і накази
5. Навчальний рік у наказах
6. Організація харчування в загальноосвітньому навчальному закладі
7. Педагогічна майстерність. Практикум
8. Перспективне та річне планування роботи навчального закладу

Передплатний
індекс
98938

Шукайте в «Каталозі видань України—2013»

«Психолог. Документація»

**ПЕРЕДПЛАТИТЬ КОМПЛЕКТ З 5 КНИЖОК ЗА ЦІНОЮ 87,77 ГРН
ТА ОТРИМАЙТЕ ПОШТОЮ:**

1. Журнал планування роботи практичного психолога
2. Журнал протоколів індивідуальних та групових консультацій
3. Журнал проведення корекційно-відновлюваної та розвивальної роботи
4. Журнал психологічного аналізу уроків (занять)
5. Журнал щоденного обліку роботи практичного психолога

Передплатний
індекс
98939